

Remissvar från Skara Kommun – remiss av promemorian Aktivitetskrav inom försörjningsstödet – för arbete, egenförsörjning och nationell likformighet (Ds 2024:29)

Skara kommun, genom omsorgsnämnden, välkomnar initiativet att tydliggöra aktivitetskrav för mottagare av försörjningsstöd. Nedan lämnas synpunkter och förslag på utredningens innehåll och konsekvenser, med fokus på kommunens roll och förutsättningar. Utöver nedanstående remissvar vill vi gärna fortsätta bidra till diskussionen och arbeta för en framgångsrik implementering av aktivitetskravet.

1. Målgruppsdefinition, individanpassning och syfte med insatser

Skara kommun betonar vikten av att tydligt definiera målgruppen för aktivitetskravet. En otydlig målgrupp kan leda till ineffektiv och orättvis tillämpning samt skapa förvirring mellan olika aktörer. Kommunen uppfattar att dessa insatser ska betraktas kommunala arbetsmarknadsinsatser, och som utgör ett komplement till den övriga arbetsmarknadspolitiken. Kommunens incitament måste vara att skapa förutsättningar för progression och självförsörjning.

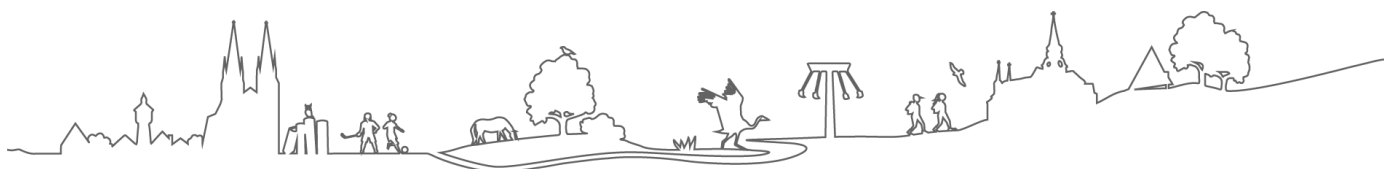
Vidare anser Skara kommun att socialnämnderna bör ges tillit och mandat att bedöma målgruppens behov och omfattning, utifrån lokala förhållanden och individens situation.

2. Samverkan och ansvar

En fungerande samverkan mellan kommunen och Arbetsförmedlingen är avgörande för implementeringen av aktivitetskravet. Skara kommun ser behov av:

- **Tydlig rollfördelning** mellan kommunen och Arbetsförmedlingen för att undvika överlappningar och luckor i insatserna, och där båda parter har ansvar att stödja individens progression.
- **Effektivt informationsutbyte** mellan aktörer, där juridiska och tekniska förutsättningar måste säkerställas för att skydda individens integritet, samtidigt som de är snabba och smidiga.
- **Metoder, uppföljning och utvärdering** Skara kommun välkomnar utredningens förslag om nationell vägledning för insatsutformning baserad på forskning och beprövad erfarenhet. Insatserna bör fokusera på att bryta passivitet och främja progression mot självförsörjning, med tydligt mätbara resultat.

Skara kommun stödjer utredningens konstaterande att Arbetsförmedlingen idag har svårt att fullt ut leva upp till sitt ansvar, och att förslaget om ett aktivitetskrav inom försörjningsstödet

tillkommit utifrån otillräckligheten i den statliga arbetsmarknadspolitiken. Det tillstyrks också att införandet av aktivitetskrav inte löser ut den komplexa ansvarsfrågan som idag råder mellan stat och kommun kring arbetslösa individers försörjning, utan snarare cementerar den.

Detta belyser den komplexa ansvarsfrågan mellan stat och kommun kring arbetslösa individers försörjning.

Av de två presenterade alternativen i utredningen framstår det mer tillämpliga alternativet vara att begränsa målgruppen så att personer som redan deltar i aktiviteter genom Arbetsförmedlingen undantas från aktivitetskravet. Detta skulle inte bara underlätta samordning mellan aktörer och minska risken för parallella eller ineffektiva insatser, utan också stärka kommunernas förutsättningar att fokusera på progression med arbetsmarknadsfokus.

Oavsett vilket av alternativen som tillämpas blir innebörden att kommunerna får utökade krav och ansvar. Skara kommun ser det som avgörande att finansieringsprincipen råder fullt ut, samt att implementeringsstöd ges.

3. Risker kopplat till aktivitetskrav

Ett hinder som identifierats är att tillgången till förskola är skiftande i landet. Innebörden är att vissa kommuner endast tillhandahåller förskola 15 timmar per vecka för barn till arbetssökande föräldrar. Aktivitetskravet kan omfatta upp till 40 timmar per vecka, vilket gör tillgången till förskola en central fråga för att insatserna ska kunna genomföras i motsvarande omfattning.

En annan icke försumbar risk är närmast att förknippa med arbetsmiljö. Om kommunens förvaltningar ska utgöra sysselsättningsarenan för individer inom aktivitetskravet krävs omfattande reformering av hela kommunens åtaganden kring målgruppen. Något som socialnämnden inte ensamt kan bära. Även i nuläget råder en svår balansgång mellan utförandet av välfärden och introduktionen av ny arbetskraft inom kommunens verksamheter, vilket ytterligare utmanas med aktivitetskravet. Begränsningen att endast möjliggöra aktivitet i kommunens förvaltningar är ytterligare försvårande. Även ur individens perspektiv innebär förslaget en begränsning genom att kompetensområden utanför kommunal förvaltning inte kan tillgodoses. Därtill kan förslaget även innebära att det lokala näringslivet mister kommunen som samarbetspart i sitt gemensamma arbete med kompetensförsörjning.

Aktivitetskravet utmanar kommunernas kreativitet i mellanrummet mellan arbetsmarknads- utbildnings- och socialpolitiken. Kommunen ska erbjuda aktiviteter som utgör meningsfull heltidssysselsättning. Aktiviteterna ska vara sådana att de till sin karaktär antingen är utvecklande för deltagarna och för dem närmare arbetsmarknaden och egen försörjning eller är samhällsnyttiga i den bemärkelsen att de tillför något av värde för samhället i stort.

I tjänsten,

Carl Marvén
Enhetschef
Arbetsmarknadsenheten
Skara Kommun

Monica Johansson
Avdelningschef, övergripande avdelningen
Omsorgsförvaltningen
Skara Kommun

Bilaga:

Beslut i omsorgsnämnden 2025-02-27